

N:o 16.

Ank. till Riksd. kansli den 7 februari 1908, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af förra militiebostället Norr Fensta n:ris 1 och 2 om 2 mantal i Västmanlands län.

(I. A.)

I en till Riksdagen aflåten, till statsutskottet för förberedande behandling remitterad proposition (n:o 5) af den 15 november 1907 har Kungl. Maj:t, under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att medgifva,

dels att två i statsrådsprotokollet närmare angifna lägenheter, vretarna Våtdalen och Örnsvreten måtte från förra militiebostället Norr Fensta n:ris 1 och 2 om 2 mantal i Torpa socken af Västmanlands län afsöndras och hvar för sig utbjudas till försäljning i enlighet med 8:de och följande punkterna i kungl. skrifvelsen till domänstyrelsen den 25 september 1896 angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner samt med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1909;

dels att egendomen i öfrigt måtte å offentlig auktion under de i kungl. brefvet den 29 maj 1874 omförmälda villkor till den högst-

bjudande försäljas likaledes med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1909 och med förbehåll om rätt för lägenheten Örnsvreten till väg öfver stamhemmanets ägor;

dels ock att de medel, som genom ifrågavarande försäljningar inflöte, måtte på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

Till ofvanberörda statsrådsprotokoll har departementschefen i detta ärende anfört följande:

»I underdånig skrifvelse den 5 juni 1907 har domänstyrelsen underställt Eders Kungl. Maj:ts pröfning ett väckt förslag om försäljning af det till den 14 mars 1909 mot ett årligt arrende af 700 kronor för statsverkets räkning utarrenderade förra militiebostället Norr Fensta n:ris 1 och 2 om 2 mantal i Torpa socken af Västmanlands län. Domänstyrelsen har därvid öfverlämnat instrument öfver en år 1906 hållen uppskattningsförrättning för egendomens förnyade utarrendering, en af förste landtmätaren S. P. Nordstedt år 1849 öfver egendomen upprättad karta, yttrande i ärendet af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet och andra till ärendet hörande handlingar.

Af handlingarna i ärendet inhämtas hufvudsakligen följande:

Egendomen, som omfattar en areal af 52 hektar 27,5 ar och därutöfver har andel i häradsallmänning, är belägen 2,3 mil från Köping och Eskilstuna samt 0,3 mil från Öster-Tibble järnvägsstation.

Till egendomen höra två s. k. vretar: Våtdalen, belägen på ett afstånd af omkring 600 meter från gården, och Örnsvreten något närmare densamma. I fråga om dessa vretar, som vore obebyggda och särskildt lämpade sig för bildande af egna hem, hafva uppskattningsmännen föreslagit, att de skulle afskiljas från egendomen och försäljas, Våtdalen med ett å förenämnda karta med litt. a betecknad område, omfattande ägofigurerna n:ris 61—65, 81 och 82 med en sammanlagd areal, enligt en af förste landtmätaren C. A. Löwenhielm den 17 juli 1906 verkställd uträkning, af 4 hektar 76,5 ar, däraf 4 hektar 44,7 ar åker, 6,2 ar äng samt 25,6 ar skogsmark, och Örnsvreten med ett å kartan med litt. b betecknad område, omfattande ägofigurerna n:ris 60, 68, 69, 76 och 77 samt delar af n:ris 74 och 75, med en areal af tillhoppa 7 hektar, 6,3 ar, däraf 3 hektar 98,8 ar åker, 1 ar äng samt 3 hektar 6,5 ar skogsmark. Då den återstående delen af egendomen blefve så obetydlig, att dess arrendevärde ej uppginge till 600 kronor, hafva uppskattningsmännen vidare föreslagit, att äfven hufvudgården måtte

försäljas, hvilket vore så mycket lämpligare, som ett å de till hemmanet Norr Fensta n:o 1 häfdade ägorna uppfördt boningshus vore i behof af ombyggnad för en kostnad af 3,700 kronor, hvilken kostnad genom försäljningen undvekes. Blifvande köpare utaf hufvudgården borde emellertid åläggas att icke lägga hinder i vägen för begagnande utan afgift af vägen till Örnsvreten. — Våtdalen saluvärderades till 1,400 kronor, Örnsvreten till 1,200 kronor och den återstående delen af egendomen till 14,100 kronor. Egendomen i dess helhet, som taxeringsvärderats till 24,000 kronor, åsattes ett arrendevärde af 700 kronor, och arrendevärdet å egendomen med undantag af de båda vretarna bestämdes till 525 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande har förklarat sig icke hafva något att erinra mot uppskattningsmännens förslag, och vederbörande öfverjägmästare har förklarat, att egendomen icke lämpligen ansåges böra efter den 14 mars 1909 i sin helhet eller till någon del för något skogsväsendets ändamål användas, och hemställt, att den måtte säljas.

För egen del har domänstyrelsen anfört, att styrelsen intet hade att erinra mot de föreslagna afsöndringarna från egendomen, å hvars ägor, enligt i generallandtmäterikontoret erhållen upplysning, lagligen fastställdt skifte ej ägt rum. Hvad den återstående delen af egendomen beträffade, så vore densamma ej betydande till arealen och saknade skog, tillräcklig till husbehofvet. Då därtill komme, att, såsom uppskattningsmännen framhållit, under nästa arrendeperiod nybyggnad förestode, som skulle komma att taga i anspråk mer än 7 års arrenden, och egendomens belägenhet ej vore sådan, att en afsevärd höjning af egendomens värde kunde vara att vänta inom närmaste framtiden, biträdde styrelsen, som ej hade sig bekant något allmänt ändamål, som påkallade egendomens bibehållande i statsverkets ägo, förslaget om hela egendomens afyttrande.»

Utskottet, som icke haft något att erinra mot vretarne Våtdalens och Örnsvretens afsöndring från ifrågavarande boställe och deras försäljning, har tagit i öfvervägande, huruvida ej hufvudgården, sedan dessa vretar blifvit därifrån afsöndrade, borde styckas i lämpliga delar för att försäljas till bildande af egna hem. Då emellertid af handlingarna i ärendet framgår, att hufvudgården icke är lämplig för en sådan styckning, finner sig utskottet böra biträda Kungl. Maj:ts förslag om dess försäljning å offentlig auktion.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får utskottet hemställa,
att hvad Kungl. Maj:t i förevarande afseende
föreslagit må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 7 februari 1908.

På statsutskottets vägnar:

P. PEHRSON.

Reservation:

af herr *J. T. Larsson.*
